

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Liittyminen Sosiaalihuollon Kanta -palveluun

Opas yksityisille palveluntuottajille Kantaan liittymisen tueksi

[KEUSOTE.FI](https://www.keusote.fi)

Opas Sosiaalihuollon Kanta-palveluun liittymisestä

- Tässä materiaalissa yksityisillä palveluntuottajilla tarkoitetaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle (Keusote) palveluja tuottavia ostopalveluntuottajia, palvelusetelituottajia ja muita rinnastettavia tuottajia. Palvelunjärjestäjällä tarkoitetaan Keusotea
- Tämä opas on tarkoitettu niille tahoille, jotka organisaatiossanne vastaavat järjestelmäkehityksestä tai järjestelmätoimittajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä.
- Opas toimii tukimateriaalina tehtävistä, joita tulee huomioida tietojärjestelmäkehityksessä ja Kantaan liittymisessä.

Sisältö:

Yleiset liittymisvelvoitteet

- Sosiaalihuollon Kannan
- käyttöönotto
- Liittymisvelvollisuus
- Yksityisten palveluntuottajien tulee varmistaa oman järjestelmätoimittajansa kanssa seuraavat toimenpiteet
- Käyttöoikeus asiakastietoihin 1/2
- Käyttöoikeus asiakastietoihin 2/2
- Lokitietojen säilytys ja valvonta

Käyttöönotto, liittymismallit ja rekisterinkäyttöoikeus

- Keski-uudenmaan hyvinvointialueen Kanta-palvelujen käyttöönotto
- Sosiaalihuollon liittymismallit
- Rekisterinkäyttöoikeus
- Palvelunjärjestäjän asiakastietojen ja palveluntuottajan omaan rekisterinpitoon kuuluvien asiakastietojen erottaminen
- Palveluntuottajan ja palvelupisteen ilmoittaminen Soteriin
- Varmennekortti

Yleiset liittymisvelvoitteet

Sosiaalihuollon Kannan käyttöönotto

- Kanta-palvelujen käyttöönotto perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettuun lakiin sekä muuhun sovellettavaan tietosuojasääntelyyn
  - [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 703/2023](#)
  - Taustalla ovat myös mm. GDPR, tietosuojalaki, sekä Kanta-palveluja koskeva erityislainsäädäntö.
- Sosiaalihuollon Kanta-palvelun hyödyt:
  - Sosiaalihuollon asiakastiedot säilytetään Kanta-palvelussa tietoturvallisesti ja ne ovat saatavilla käyttöoikeuksien ja lainsäädännön mukaisesti.
  - Asiakastietoa kirjataan kansallisesti yhtenäisellä tavalla. [Asiakastietolaki](#) sisältää säännöksiä siitä, mitä tietoja eri asiakirjoihin tulee kirjata.
  - Tuotetaan valtakunnallista tietoa, jota hyödynnetään asiakastyössä, johtamisessa, tilastoinnissa sekä tutkimuksessa lainsäädännön sallimissa rajoissa.
    - Tutkimus-, tilastointi- ja tiedonohjauskäyttö ei tapahdu sellaisenaan asiakastiedoilla ja kyse on yleensä toissijaisesta käytöstä
  - Asiakas näkee omat tietonsa OmaKannasta

Liittymisvelvollisuus

- Yksityisellä palveluntuottajalla, jolla on käytössään sähköinen asiakastietojärjestelmä, tulee liittyä Kanta-palveluihin. Käytössä olevan järjestelmän tulee olla liittymisvelvoitteen mukainen A-luokan sertifioitu asiakastietojärjestelmä, mikä täyttää olennaiset toiminnalliset vaatimukset ja tietoturva-vaatimukset ennen kuin Sosiaalihuollon asiakastietovarantoa on mahdollista käyttää. Olennaiset vaatimukset löytyvät THL:n sivuilta: [Olennaiset vaatimukset ja sertifiointi - THL](#)
- Sosiaalihuollon asiakastietovarannon käyttöönottoprosessiin liittyvät keskeiset tehtävät on kuvattu Kanta.fi-sivuilla [Sosiaalihuollon asiakastietovarannon toiminnallisuudet - Kanta.fi](#) ja sieltä löytyvässä excel-taulukossa: käyttöönoton tehtävätaulukko yksityiselle sosiaalihuollolle.

Yksityisten palveluntuottajien tulee varmistaa oman järjestelmätoimittajansa kanssa seuraavat toimenpiteet

- Valviran palveluntuottajarekisteri Soteri: tarkistettava siellä olevat tiedot ja päivitettävä tarvittaessa. Tarkempaa tietoa löydät täältä: [Opas sosiaalihuollon tiedonhallinnan toimivaan yhteistyöhön: hyvinvointialueet ja palveluntuottajat kumppaneina](#)
- Tämä on erityisen tärkeää rekisterinkäyttöoikeuden avaamiseksi siihen palveluyksikköön, jossa asiakas tosiasiallisesti on asiakkaana. (ks. dia 20)
- Varmennekorttien (sote-ammattikortti, -henkilöstökortti tai -toimijakortti) hankkiminen sekä varmistaminen, että on olemassa kortinlukijaohjelmisto sitä varten.
- Olennaisten vaatimusten toteuttaminen tietojärjestelmään
- Henkilöstön käyttöoikeuksien määrittäminen
  - Käyttöoikeudet määriteltävä vähimmän oikeuden periaatteella
  - Käsittely perustuttava lakiin ja asiakas-/asiakassuhteeseen tai toimeksiantoon
- Huolehdittava, että käytössä on liittymisvelvoitteen mukainen tietojärjestelmä
- Käyttönottokoe
- Rekisterinkäyttöoikeus –toiminnallisuuden testaaminen tarvittaessa (ks. diat 15-16)

Käyttöoikeus asiakastietoihin 1/2

- Palveluntuottajan on määriteltävä sosiaalihuollon ammattihenkilön tai muun asiakastietoja käsittelevän henkilön oikeus käyttää asiakastietoja.
  - [Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöoikeudesta asiakastietoon \(825/2022\)](#)
  - [Sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöoikeussäätelyn soveltamisohje](#)
- Kun yksityinen palveluntuottaja tuottaa palvelua sopimuksen perusteella Keusoten lukuun, kyse on julkisen sosiaalihuollon toteuttamisesta.
- Enimmäiskäyttöoikeudet määräytyvät 16 §:n mukaan silloin, kun yksityinen palvelunantaja tuottaa palvelua yksityisen palvelunantajan ja henkilöasiakkaan väliseen sopimukseen perustuen.

Käyttöoikeus asiakastietoihin 2/2

- Asiakastietolain mukaan käyttöoikeudet on määriteltävä kullekin työntekijälle siten, että hänellä on pääsy vain niihin asiakastietoihin, jotka ovat työtehtävien tekemisessä välttämättömiä.
- Velvollisuus käyttöoikeuksien määrittelyyn on sekä palvelunjärjestäjällä että palveluntuottajalla. Palveluntuottaja vastaa siis omassa organisaatiossaan käyttöoikeuksien antamisesta.
- Palveluntuottajan on pidettävä rekisteriä asiakastietojärjestelmiensä ja asiakasrekisteriensä käyttäjistä sekä näiden käyttöoikeuksista.
- Käyttöoikeudet toteutetaan asiakastietojärjestelmiin, joissa asiakastietoja käsitellään.
- Palveluntuottajan on annettava kirjalliset ohjeet asiakastietojen käsittelystä ja noudatettavista menettelytavoista sekä huolehdittava henkilökunnan riittävästä asiantuntemuksesta ja osaamisesta asiakastietojen käsittelyssä.
- Yhtenä omavalvonnan tehtävänä on käyttöoikeuksien valvonta.
- Asiakastietojen käsittelyn perusteena on oltava myös tietoteknisesti varmistettu asiakas- tai hoitosuhde tai muu lakiin perustuva oikeus.
- Käyttöoikeudet tarkistettava säännöllisesti ja poistettava työsuhteen päättyessä
- Rekisteröidyllä on oikeus saada tieto tietojensa käytöstä (lokitiedoista)
- Lokivalvonta dokumentoitava

Lokitietojen säilytys ja valvonta

Yksityisen palveluntuottajan toiminnassa syntyvät lokitiedot kuuluvat palveluntuottajan omaan rekisterinpitoon, koska ne sisältävät palveluntuottajan henkilöstöä koskevia tietoja.

Lokitietojen säilyttämisessä tulee noudattaa asiakastietolain säilytysaikaliiettä, jonka mukaisesti lokitiedot säilytetään 12 vuoden ajan.

- Vastuu valvonnasta ja väärinkäytösten selvittämisestä
  - Palveluntuottaja vastaa: henkilöstön toiminnan valvonnasta, lokitietojen seurannasta sekä mahdollisten väärinkäytösepäilyjen selvittämisestä
- Rekisterinpito Keusoten asiakkaiden osalta
  - Kun kyseessä on Keusoten asiakas toimii Keusote rekisterinpitäjänä. Keusote voi tarvittaessa pyytää palveluntuottajalta lokitiedot
- Tietopyynnöt ja aineistojen luovutus
- Keusoten asiakkaisiin liittyvissä tietopyynnöissä toimitaan seuraavasti:
  - Asiakkaisiin tai heidän tietoihinsa liittyviä asiakirjoja tai lokitietoja ei luovuteta suoraan palveluyksiköstä.
  - Pyytäjät ohjataan tekemään virallinen tietopyyntö Keusoten verkkosivujen kautta.
  - Keusote arvioi ja päättää tietojen luovuttamisesta.
- Rekisterinpitäjän velvollisuudet
  - Vaikka Keusote ei voi itse suoraan hakea lokitietoja palveluntuottajan järjestelmistä, sillä on rekisterinpitäjänä vastuita.
  - lokimerkinnät/lokitiedot ovat tarvittaessa rekisterinpitäjän saatavilla ja henkilötietojen käsittelyn ketju on jälkikäteen todennettavissa

Käyttöönotto, liittymismallit ja rekisterinkäyttöoikeus

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

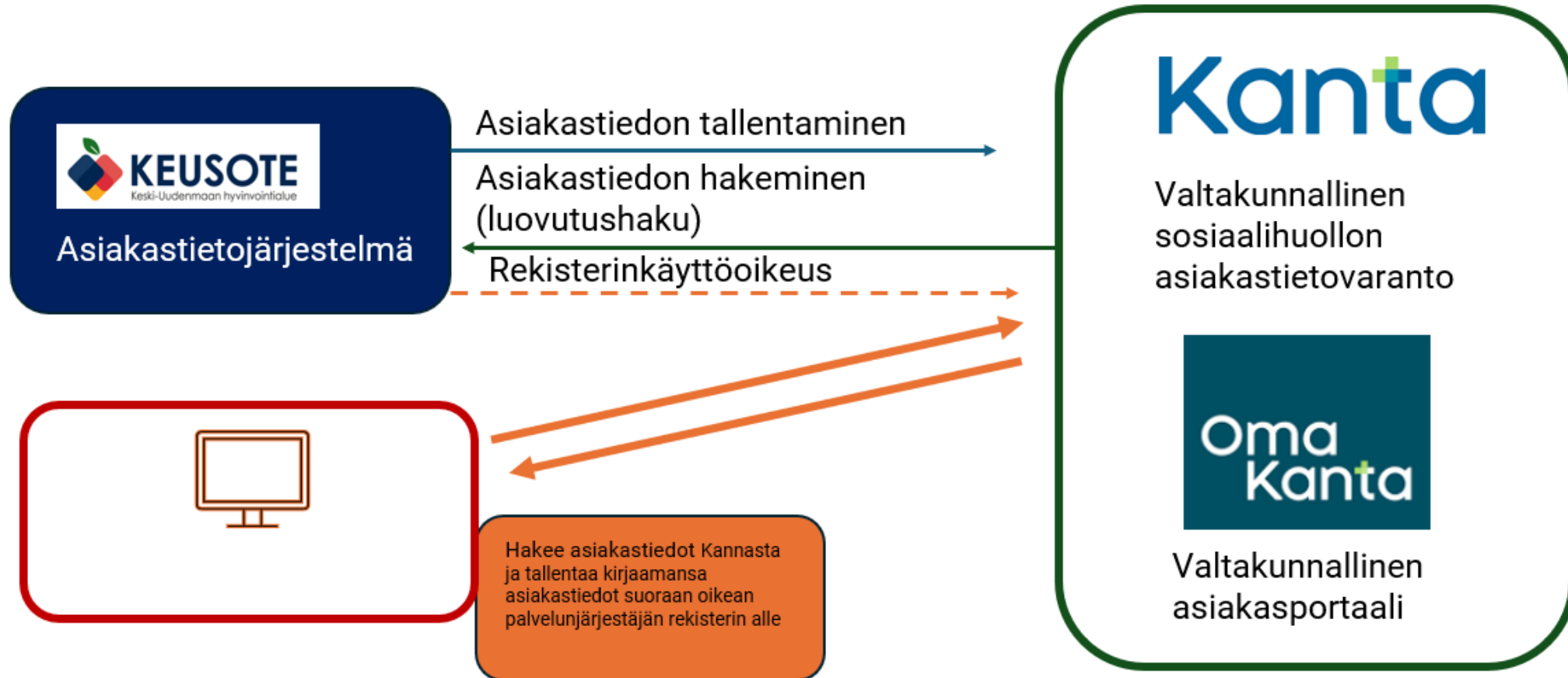
Keski-uudenmaan hyvinvointialueen Kanta-palvelujen käyttöönotto

- Sosiaalihuollon palvelunantajien tulee liittyä Kanta-palvelujen käyttäjiksi omien tarpeidensa ja valmiuksiensa mukaisesti, kuitenkin viimeistään 1.9.2026.
- Rekisterinkäyttöoikeus Keusotessa palvelunjärjestäjän osalta alkaa 1.9
  - Kirjaamisen ohje julkaistaan myöhemmin
- Palveluntuottajan osalta Keusotella on mahdollista tallentaa tiedot palvelun järjestäjän rekisteriin 11/26
- Yksityinen palveluntuottaja voi aloittaa asiakastietojen tallentamisen sosiaalihuollon asiakastietovarantoon jonkin toisen hyvinvointialueen rekisteriin heidän yhdessä sopiman aikataulun mukaisesti.
  - Huomioitava, että asiakastietojen tallentaminen eri hyvinvointialueiden rekistereihin voi alkaa eri ajankohtina.
- Yksityinen palveluntuottaja voi aloittaa asiakastietojen tallentamisen sosiaalihuollon asiakastietovarantoon oman aikataulunsa mukaisesti niiden asiakkaiden osalta, jossa itse toimii rekisterinpitäjänä (itsemaksavat asiakkaat).

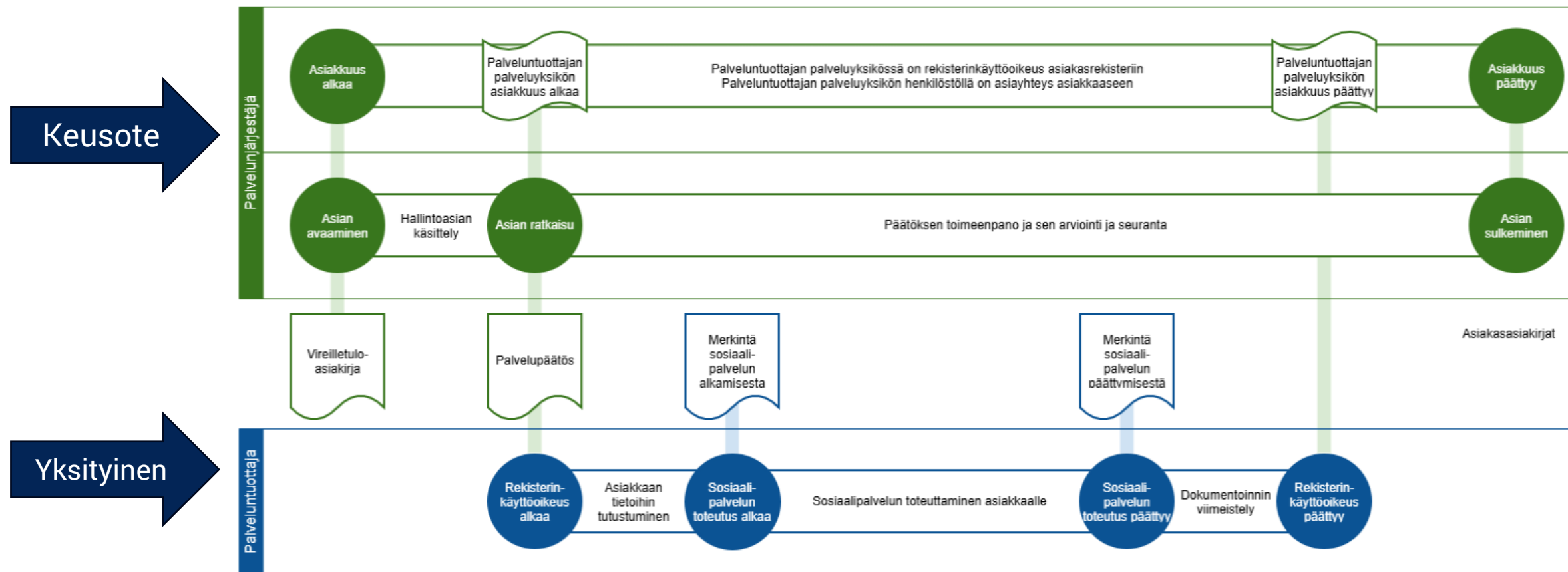
Sosiaalihuollon liittymismallit

- Suoraliittyminen
  - Palveluntuottaja liittyy omalla asiakastietojärjestelmällä Kantaan
  - Asiakastietojärjestelmän tulee olla sertifioitu
- Yhteisliittyminen
  - Palveluntuottaja vuokraa toisen palvelunantajan asiakastietojärjestelmää, joka liittyy Kantaan
  - Kantaan liittyvän asiakastietojärjestelmän tulee olla sertifioitu
- Rinnakkaisliittyminen
  - Rinnakkaisliittymisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa sosiaalihuollon palveluntuottaja käyttää palvelunjärjestäjän tietojärjestelmää.
  - Keusotessa ei tarjota mahdollisuutta rinnakkaisliittymiseen

Rekisterinkäyttöoikeus 1/3

Rekisterinkäyttöoikeus 2/3

Lähde: [Rekisterinkäyttöoikeus](#)

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Rekisterinkäyttöoikeus 3/3

- Keusote tekee valittujen yksityisten palveluntuottajien kanssa rekisterinkäyttöoikeuskokeet elokuussa 2026.
- Rekisterinkäyttöoikeuskoe tulee olla suoritettuna vähintään jokaisen järjestelmäparin kanssa ja siten koetta ei tulla tekemään kaikkien palveluntuottajien kanssa.
- Rekisterinkäyttöoikeuskokeeseen valitut tietojärjestelmäparit ilmoitetaan kokeeseen osallistuville valituille palveluntuottajille.
- Siinä vaiheessa, kun käyttönotot on tehty ja rekisterinkäyttöoikeustoiminnallisuus on käytössä molemmilla osapuolilla, voi yksityinen aloittaa asiakastietojen tallentamisen palvelunjärjestäjän asiakasrekisteriin rekisterinkäyttöoikeuden avulla.
- Rekisterinkäyttöoikeudesta lisää Kanta-käsikirjassa:
<https://yhteistyotilat.fi/wiki08/spaces/JULSOSK/pages/125252252/12.3+Rekisterink%C3%A4ytt%C3%B6oikeus>

Palvelunjärjestäjän asiakastietojen ja palveluntuottajan omaan rekisterinpitoon kuuluvien asiakastietojen erottaminen

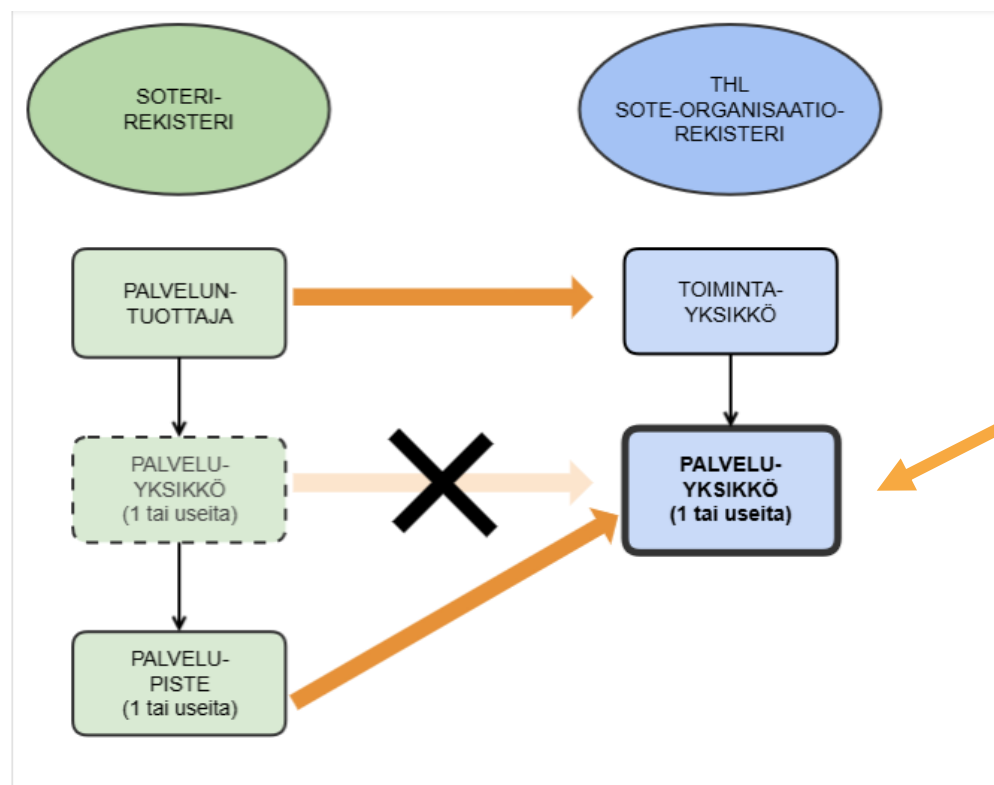
- Yksityinen palveluntuottaja toimii rekisterinpitäjänä silloin, kun se on tehnyt sopimuksen palvelun toteuttamisesta suoraan asiakkaan kanssa.
- Ostopalvelutilanteissa Keusote on palvelunjärjestäjänä yksityisiltä ostamiensa sosiaalipalveluiden yhteydessä syntyneiden asiakastietojen rekisterinpitäjä.
  - Yksityisen palveluntuottajan tietojärjestelmän on erotettava toisistaan omaan rekisterinpitoon kuuluvat asiakastiedot Keusoten rekisteriin kuuluvista asiakastiedoista. Tämä on tärkeää, koska asiakastiedot on tallennettava Kanta-palveluihin oikean palvelunjärjestäjän rekisteriin.
  - Jos yksityinen palveluntuottaja aloittaa asiakastietojen tallentamisen ennen Keusotea, on tärkeää varmistaa, ettei yksityisen omaan asiakasrekisteriin Kanta-palveluissa tallenneta sellaista asiakastietoa, joka kuuluu Keusoten rekisteriin. Keusoteen kuuluvia asiakastietoja saa tallentaa vain paikalliseen asiakastietojärjestelmään 31.8.2026 saakka ja vasta 1.9.2026 alkaen ne voidaan tallentaa Kanta-palveluihin rekisterinkäyttöoikeudella.

Palveluntuottajan ja palvelupisteen ilmoittaminen Soteriin

Jotta SOTE-organisaatiorekisteriin siirtyy oikea palveluyksikkötieto rekisterinkäyttöoikeuden avaamiseksi, on tiedettävä, mitkä tiedot Soterista siirtyy SOTE-organisaatiorekisteriin

Palveluntuottaja rekisteröi Soteriin palveluyksikön ja palvelupisteen tai useita palvelupisteitä.

Tiedot Soterista siirtyvät SOTE-organisaatiorekisteriin ajastetusti kerran vuorokaudessa.

Rekisterinkäyttö oikeus annetaan palveluyksikköön

Varmennekortti

- Kanta-palveluiden käyttö edellyttää varmennekortilla kirjautumista (Kantaan tallennus, Kanta-haku, Kanta-arkiston katselu ja reseptikeskus).
- Varmennekortteja ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikortit sekä henkilöstö ja toimijakortit. Varmennekortti on voimassa määräajan, maksimissaan 5 vuotta.
  - Varmennekortti on henkilökohtainen
  - Korttia ei saa luovuttaa toiselle
  - Tunnistautuminen on: vahva, yksilöivä
  - Riski: kortin väärinkäyttö / tietoturvaloukkaus
  - säilytä kortti turvallisesti, ilmoita katoamisesta välittömästi
- Varmennekortteja ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikortit sekä henkilöstö ja toimijakortit. Varmennekortti on voimassa määräajan, maksimissaan 5 vuotta.
- DVV:n [listaus](#) rekisteröintipisteistä hyvinvointialueittain

KIITOS

KEUSOTE.FI